

PERUSSUOMALAISTEN **KRIMINAALIPOLIITTINEN** OHJELMA 2022

Perussuomalaisten mielestä vakavista rikoksista tulee tuomita tuntevia rangaistuksia, minkä vuoksi henki-, väkivalta- ja seksuaalirikoksista tuomittavia rangaistuksia on kiristettävä. Rikosten paljousalennuksista on luovuttava, ja ehdonalaisen vapauttamisen edellytyksiä on tiukennettava. Vaaralliset vangit on pidettävä lukkojen takana.

Nuorten tekemiin rikoksiin on puututtava alentamalla rikosoikeudellisen vastuun ikäraja. Ulkomaalaisista rikollisista on hankkiuduttava eroon, ja terrorismilainsäädäntöä on kiristettävä. Sananvapaus on turvattava uudistamalla kiihottamista kansanryhmää vastaan ja uskonrauhan rikkomista koskevat rikoslain pykälät.

1. JÄRKEÄ RANGAISTUKSIIN

- Vakavista rikoksista, kuten henki-, väkivalta- ja seksuaalirikoksista, tuomittavia rangaistuksia on kovennettava
- Rangaistusten paljousalennuksista on luovuttava

1.1 Suomalaisen rangaistuskäytännön surkea tilannekuva

”Mikä ei ole oikeus ja kohtuus, se ei saata olla lakikaan”. Näin todetaan jo 1500-luvulta peräisin olevissa tuomarinohjeissa, jotka vielä tänäkin päivänä painetaan joka vuosi julkaistavan Suomen laki -teoksen alkuun. Käytännössä oikeus ja kohtuus jää kuitenkin usein toteutumatta, sillä monista rikoksista tuomitaan liian lieviä rangaistuksia. Rikoslain mukainen vähimmäisrangaistus esimerkiksi väkivaltaisesta raiskauksesta tai törkeästä pahoinpitelystä, jossa toiselle aiheutetaan vaikea ruumiinvamma tai jopa hengenvaarallinen tila, on yksi vuosi vankeutta.

Kun suomalaista rangaistusjärjestelmää verrataan naapurimaiden vastaaviin järjestelmiin, on selvää, että rikoksentekijät pääsevät maassamme usein poikkeuksellisen vähällä. Esimerkiksi törkeästä ryöstöstä tai törkeästä raiskauksesta tuomitaan Ruotsissa vankeutta aina vähintään viisi vuotta, kun Suomessa vastaavista teoista voi selvitä kahden vuoden vankeusrangaistuksella. Norjan rikoslaki on monin paikoin vielä Ruotsin rikoslakia ankarampi, ja muun muassa edellä mainituista rikoksista onkin mahdollista tuomita vankeutta jopa 21 vuotta.

Se, että erittäin vakavista rikoksista tuomitaan hyvin mietoja rangaistuksia, loukkaa yleistä oikeustajua ja vähättelee rikoksen uhrin kokemusta. Kun rikoksesta ei seuraa minkäänlaista tuntuvaa rangaistusta, kärsii myös rangaistusten ennaltaehkäisevä pelotevaikutus, joka murenee lopullisesti viimeistään siinä vaiheessa, kun vankila-arki alkaa. Suomalaiset vankilaolosuhteet kun ovat suorastaan ensiluokkaiset, ja vangeista pidetään maassamme parempaa huolta kuin vanhuksista. Siinä missä vangeille järjestetään aktiviteettia ohjatuista liikuntatunneista kampaamopalveluihin, niin samaan aikaan moni mummo ja vaari makaa jaetussa huoneessa terveyskeskuksen vuodeosastolla, missä hoitajapulan vuoksi välttämätöntä palvelua ei saa edes pää kainalossa.

Perussuomalaisille on tärkeää pitää kiinni siitä, että vankila on rangaistuslaitos eikä mikään lepokoti. Vankilaan joutuminen on tarkoitettu rangaistukseksi, joten edes jossain määrin epämukavalta tulisi vankilassa olon vähintäänkin tuntua.

Toisaalta harva rikoksentekijä pääsee Suomessa nauttimaan vankilan palveluista, sillä hyvin vakavistakin rikosta tuomitaan maassamme usein ehdollisia vankeusrangais-

tuksia. Tällöin rikoksentekijä ei joudu vankilaan, vaan hän pysyy vapaudessa. Käytännössä valtaosa esimerkiksi raiskaajista ja lapsen seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai törkeään pahoinpitelyyn syyllistyneistä henkilöistä selviääkin ehdollisella vankeustuomiolla. Tilanne on täysin erilainen Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa, missä raiskaajat ja vakaviin väkivaltarikoksiin syyllistyneet henkilöt tuomitaan selvästi useammin nimenomaan ehdottomaan vankeuteen. Esimerkiksi kun Suomessa vain noin joka toinen raiskaaja joutuu vankilaan, on vastaava luku Ruotsissa lähes 90 prosenttia.

1.2 Kovempia rangaistuksia vakavista rikoksista

Jotain Suomessa tuomittavien rangaistusten järjettömyydestä kertoo niin ikään se, että taposta tuomitaan vankeutta yleensä vain noin yhdeksän vuotta, kun Norjassa keskimääräinen rangaistus vastaavasta rikoksesta on 15 vuotta. Samaan aikaan noin puolet törkeään pahoinpitelyyn syyllistyneistä henkilöistä selviää Suomessa reilun vuoden pituisella ehdollisella rangaistuksella, kun Tanskassa ja Ruotsissa vastaava rikos johtaa pääsääntöisesti ehdottomaan vankilatuomioon.

Perussuomalaisten mielestä vakavista rikoksista tulee tuomita tuntuvia seuraamuksia. Siksi erityisesti henki- ja väkivaltarikosten rikoslaissamme määrättyjä vähimmäisrangaistuksia onkin kovennettava. Samalla on huolehdittava siitä, että rangaistus tällaisista rikoksista tuomitaan aina ehdottomana. Toista ihmistä ei pidä voida hakata henkiveriin ilman, että seurauksena on reissu vankilaan!

Myös seksuaalirikoksista tuomittavia rangaistuksia on välttämätöntä kiristää. Esimerkiksi raiskaus on niin vastenmielinen rikos, että myös siitä tuomittavan rangaistuksen on lisäksi aina oltava ehdotonta vankeutta. Erityisen vakavasti perussuomalaiset suhtautuu lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin, joista tuomittavien rangaistusten tulee poikkeuksetta olla erittäin ankaria. Ottaen huomioon, että esimerkiksi Norjassa lapsen raiskaaminen voi törkeimmissä tapauksissa johtaa jopa lähes kaksi kertaa niin pitkään tuomioon kuin Suomessa, on voimassa oleva lainsäädäntömme tässäkin suhteessa kovin ponnetonta.

1.3 Loppu paljousalennuksille

Lapsujen rangaistusten lisäksi lainsäädäntömme suuri epäkohta liittyy tilanteisiin, joissa samalla kertaa tuomitaan yhteinen rangaistus kahdesta tai useammasta rikoksesta. Järjetöntä mutta totta, mitä enemmän rikoksia tekee, sitä suhteellisesti lievemmän tuomion nykyään saa.

Tämä johtuu siitä, että useammasta rikoksesta annettava yhteistä rangaistusta mitattaessa lähtökohdaksi otetaan siitä rikoksesta tuomittava rangaistus, josta tuomioistuinten harkinnan mukaan tulee tuomita ankarin rangaistus.

Tämä ankarin rangaistus on pohjarangaistuksena, ja muiden samalla kerralla tuomittavina olevien rikosten osalta sovelletaan alennettua rangaistustaulukkoa siten, että niistä määrättävä rangaistus on käytännössä yleensä vain kolmasosan siitä, mitä se kustakin rikoksesta erikseen tuomituna olisi. Siten vain pohjarangaistuksena oleva ankarin rangaistus mitataan täysimääräisenä, ja muiden rikosten osalta tuomioistuin antaa alennusta.

Tämä järjetön rangaistuksen mittaamistapa vaikuttaa tietyissä tilanteissa myös myöhemmin annettaviin tuomioihin. Lain mukaan uudesta rikoksesta voidaan tuomita sille säädettyä vähimmäisaikaa lyhyempään vankeusrangaistukseen tai katsoa aikaisempi rangaistus riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta. Käytännössä esimerkiksi raiskaustuomiota alentavana seikkana onkin otettu huomioon rikosten tekijälle jo annettu tuomio hänen aiemmin tekemästään raiskauksesta. Jo aiemmin tuomittu rangaistus tapon yrityksestä on niin ikään johtanut raiskauksesta tuomitun rangaistuksen alentamiseen.

Perussuomalaisten maailmankuvassa sen seikan, että henkilö on syyllistynyt useisiin rikoksiin, tulee vaikuttaa tuomittavaa rangaistusta ankaroitavasti, eikä suinkaan toisin päin. Ainakin Iso-Britanniassa, Australiassa ja Yhdysvalloissa rangaistus onkin mahdollista mitata siten, että jokaisesta yksittäisestä rikoksesta määrätään erilliset vankeusrangaistukset, jotka lasketaan yhteen ja istutaan peräkkäin. Tämän tulisi mielestämme olla lähtökohta myös Suomessa, minkä vuoksi rangaistusten automaattisista niin sanotuista paljousalennuksista olisikin luovuttava. Samalla olisi lisäksi luovuttava siitä rikoslaisesta omaksutusta lähtökohdasta, jonka mukaan yhteinen määräaikainen vankeusrangaistus voi kestää enintään 15 vuotta. Tämä kun on verrattain vähän ottaen huomioon, että Ruotsissa yhteisen määräaikaisen vankeusrangaistuksen enimmäiskesto on 18 vuotta ja Norjassa 21 vuotta.

2. EI VANKIEN ENNENAIKAISALLE VAPAUTTAMISALLE

- Lähtökohtana tulee olla, että vankilatuomio istutaan kokonaisuudessaan loppuun vankilassa. Ehdonalaisen vapautumisen tulee olla mahdollista vain harkinnanvaraisesti, eikä vakavista rikoksista tuomittuja vankeja pidä koskaan päästää ehdonalaiseen vapauteen
- Ensikertalaisina on pidettävä ainoastaan vankeja, joilla ei ole lainkaan aikaisempia vankeustuomioita
- Elinkautisen vankeusrangaistuksen kesto tulee pidentää

2.1 Ehdonalaiseen vain poikkeuksellisesti

Sen lisäksi, että rikoksentekijä saa alennusta tuomioonsa rangaistuksen pituutta määrätessä, saa hän nykyään vielä extra-alennuksen, mikäli tuomittu rangaistus on ehdoton vankeutta. Vangin kun ei juuri koskaan tarvitse suorittaa koko rangaistustaan vankilassa, vaan rikoksentekijä päästetään lähtökohtaisesti aina vapauteen jo ennen aikojaan. Voidaan puhua *rikosten kaksoisalennuksista*.

Vangin ehdonalaista vapauttaminen tarkoittaa ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun vangin päästämistä suorittamaan loppuosa rangaistuksestaan vapaudesta. Rikoslain mukaan määräaikaista vankeusrangaistusta suorittava vanki päästetään ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on suorittanut rangaistuksestaan kaksi kolmasosaa. Alle 21-vuotiaana tehdyistä rikoksista vankilassa istutaan kuitenkin vain puolet tuomitusta vankeusajasta.

Vangin vapauttaminen sen jälkeen, kun hän on suorittanut tuomiostaan tietyn määrän, on Suomessa pääsääntö, josta voidaan poiketa vain laissa määritellyissä rajatuissa tapauksissa. Perussuomalaisten oikeustajun mukaista ei kuitenkaan ole, että mahdollisesti hyvinkin törkeästä rikoksesta tuomittu vanki vapautuu vankilasta ennen kuin tuomittu rangaistus on suoritettu kokonaisuudessaan loppuun. Lähemmekin siitä, ettei vakavasta rikoksesta, kuten henki-, väkivalta- tai seksuaalirikoksista, tuomittuja vankeja pitäisi koskaan päästää ehdonalaiseen vapauteen. Muutoinkin ehdonalaisen vapauttamisen tulisi perussuomalaisten mielestä olla mahdollista ainoastaan harkinnanvaraisesti, ja vapauttamisharkinnassa olisi asianmukaisella tavalla otettava huomioon tuomion perusteena olevan rikoksen laatu, todennäköisyys syyllistyä uusiin rikoksiin sekä tuomitun yleinen vankila-aikainen käyttäytyminen.

Pidämme ehdonalaisen vapauttamisen edellytysten kiristämistä edellä todetulla tavalla välttämättömänä jo senkin takia, että suomalainen järjestelmä on poikkeuksellisen höveli verrattuna muiden maiden vastaaviin järjestelmiin. Yleiseurooppalaisena lähtökohtana kun on, ettei vankia vapauteta ehdonalaisesti, jollei vangin yksilökohtainen kokonaisarviointi puolla vapauttamista. Huomiota kiinnitetään tällöin nimenomaan esimerkiksi vangin käyttäytymiseen vankilassa ja rikoksen uusimisen todennäköisyyteen, eikä vangilla siten ole minkäänlaista subjektiivista oikeutta ehdonalaiseen vapautumiseen kuten Suomessa. Eräissä maissa on suomalaisesta lainsäädännöstä poiketen myös nimenomaisesti säädetty tilanteista, joissa vankia ei lainkaan voida vapauttaa ehdonalaisesti. Näin on esimerkiksi Islannissa, missä taparikollisiksi luokiteltuja vankeja ei ilman erityistä syytä päästetä ehdonalaiseen, ja Belgiassa, missä ehdonalaista vapautta ei myönnetä tuomitulle, joka voi esimerkiksi häiritä rikoksen uhreja.

2.2. Ensikertalainen voi olla vain kerran

Rikoslain mukaan ensikertalainen on vanki, joka rikosta edeltäneiden viiden vuoden aikana ei ole suorittanut vankeusrangaistusta vankilassa. Tällainen henkilö päästetään ehdonalaiseen vapauteen, kun rangaistuksesta on suoritettu puolet. Rikoksen alle 21-vuotiaana tehnyt vanki, joka ei ole rikosta edeltäneiden kolmen vuoden aikana suorittanut vankeusrangaistusta vankilassa istuu vain kolmasosan tuomiostaan. Siten esimerkiksi 20-vuotiaana tappoon syyllistyneen yhdeksän vuoden tuomio on tosiasiallisesti kolmen vuoden mittainen. Halpa on ihmisen henki Suomessa!

Suomen järjestelmä, jossa rikoksesta tuomittua kohdellaan ehdonalaisessa vapauttamisessa ensikertaisena vankina, jos aikaisemman tuomion suorittamisesta on kulunut tietty aika, poikkeaa muiden maiden järjestelmistä ja mahdollistaa moninkertaiselle törkeidenkin rikosten uusijalle ensikertalaisen kohtelun, mikäli hän on sattunut olemaan muutaman viimeksi kuluneen vuoden poissa vankilasta. Perussuomalaisten mielestä tämä ei ole millään tavalla kelvollista lainsäädäntöä.

Mahdollisuus ehdonalaiseen vapauttamiseen pääsääntöä lyhyemmässä ajassa tulisikin varata ainoastaan tilanteisiin, joissa on kysymys henkilöstä, jolla ei tosiasiaa ole lainkaan aikaisempia vankilatuomioita. Myös ensikertaisen vangin kohdalla ehdonalaisten vapauttamisen tulisi kuitenkin aina olla harkinnanvarainen päätös, eikä ensikertaista vankiakaan pitäisi koskaan päästää ehdonalaiseen vapauteen silloin, jos tuomion perusteena on henkeen tai terveyteen kohdistunut rikos, seksuaalirikos tai muu erityisen moitittava rikos.

2.3 12 vuotta ei ole vielä elinkausi

Elinkautinen vankeusrangaistus on ankarin mahdollinen rangaistus Suomessa. Kysymys ei kuitenkaan ole *elinkautisesta* rangaistuksesta sanan varsinaisessa merkityksessä, sillä myös elinkautisen tuomion saaneita vankeja päästetään vapauteen.

Rikoslain mukaan elinkautiseen vankeuteen tuomittu voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen pääsääntöön mukaan silloin, kun vankilassaoloaika on kertynyt 12 vuotta. Tavallisesti elinkautisvanki vapautuu Suomessa noin 14 vankilassa vietetyn vuoden jälkeen. Vertailun vuoksi todettakoon, että esimerkiksi Saksassa elinkautiseen vankeusrangaistukseen tuomittu voi hakea vapauttamista vasta suoritettuaan vankeudesta 15 vuotta. Islannissa vankilassa on istuttava vähintään 16 vuotta, ja Kanadassa vapautumista voi tietyissä tapauksissa hakea vasta, kun vankilassa on istuttu 25 vuotta. Ruotsissa elinkautisen van-

keusrangaistuksen keskipituus on 16 vuotta.

Perussuomalaisten mielestä lainsäädäntöömme olisi muutettava siten, että vankilassa olisi vietettävä Suomessa merkittävästi nykyistä pidempi aika ennen kuin ehdonalaista vapauttamista voitaisiin elinkautisvangin kohdalla edes harkita. Vaaralliset vangit on kuitenkin pidettävä vankilassa heidän koko loppuelämänsä ajan.

3. VAARALLISET VANGIT ON PIDETTÄVÄ LUKKOJEN TAKANA

- Elinkautisvankia ei pidä vapauttaa, jos hänen todetaan olevan vaaraksi muille ihmisille
- Vaaralliselle vangille tuomitun määräaikaisen vankeusrangaistuksen kesto on voitava tarvittaessa pidentää
- Vaarallisten vankien paikka ei ole avo-laitoksissa tai vankilomilla

3.1 Ei vaarallisia murhaajia ihmisten ilmoille

Erityisesti kansalaisten oikeustajua koetellaan silloin, kun vaaralliseksi arvioitu elinkautisvanki, jolla on korkea riski syyllistyä väkivaltaisiin rikoksiin vankilan ulkopuolella, päästetään kulkemaan vapaalla jalalla.

Elinkautista vankeusrangaistusta suorittavat vangit ovat tavallisesti murhaajia. Heidän vapauttamisestaan vankilasta päättää Helsingin hovioikeus. Ennen vapauttamispäätöksen tekemistä arvioidaan vangin riski syyllistyä väkivaltarikokseen. Kysymys on oikeuspsykiatrisesta arviosta, joka toimii vangin vapauttamishakemuksen tausta-aineistona. Käytännössä kuitenkin myös hyvin vaarallisia vankeja päästetään vapauteen. Vapauttavaa päätöstä tuomioistuin perustelee usein vetoamalla esimerkiksi siihen, että vanki on ollut päihteetön vankilassaoloaikana, opiskellut itselleen ammatin, osallistunut työtoimintaan ja luonut hyvät perhesuhteet. Toisin kuin väkivaltariskiäri vi tällaiset sinänsä myönteiset seikat eivät kuitenkaan tosiasiaa kerro mitään siitä, kuinka vaarallinen vanki on ja minkälaisen riskin hänen vapauttamisensa aiheuttaa muiden ihmisten hengelle ja terveydelle.

Perussuomalaisten mielestä vaarallisia vankeja ei pidä vapauttaa, minkä vuoksi elinkautisvangin vapauttamista harkittaessa olisi ratkaiseva merkitys annettava muiden seikkojen sijasta nimenomaan vangin vaarallisuusarviointille. Vaaralliseksi arvioitujen vankien kohdalla elinkautisen vankeusrangaistuksen pitää nimensä mukaisesti olla elinkautinen.

3.2 Määräaikaisen tuomion kesto on voitava jatkaa

Myös määräaikaista vankeusrangaistusta suorittavien joukossa on vaarallisia vankeja. Heidät vapautetaan viimeistään siinä vaiheessa, kun tuomitun rangaistuksen määräaika on kulunut. Joukossa on henkirikoksiin ja vakaviin väkivaltarikoksiin syyllistyneitä henkilöitä, pedofiilejä ja sarjaraiskaajia. Heidän vapautumisestaan vankilasta ei voida tällä hetkellä estää, vaikka riski uuteen rikokseen syyllistymisestä arvioitaisiinkin suureksi. Kenties tunnetuin tällainen vaarallinen henkilö on niin kutsuttu sarjakuristaja, joka poikkeuksetta on syyllistynyt uuteen henkirikokseen aina hyvin pian sen jälkeen, kun hän on vapautunut vankilasta.

Perussuomalaiset haluaakin uudistaa lainsäädäntöä siten, että määräaikaisen vankeusrangaistuksen kesto olisi tuomioistuimen päätöksellä mahdollista pidentää, mikäli esimerkiksi henki-, väkivalta- tai seksuaalirikoksesta tuomittua vankia on tuomitun rangaistuksen määräajan päättyessä pidettävä vaarallisena muille ihmisille. Mallia voitaisiin soveltuvin osin ottaa esimerkiksi Norjasta ja Tanskasta, missä vakavaan rikokseen syyllistynyt henkilö voidaan vankeusrangaistuksen suorittamisen jälkeen tuomita varmuusvankeuteen. Kysymyksessä on pituudeltaan määrittelemätön rangaistus, joka voidaan tuomita, jos vangin arvioidaan olevan vaaraksi muille ihmisille. Tarvetta varmuusvankeuden jatkamiselle arvioidaan näissä maissa säännöllisin väliajoin tuomioistuimen toimesta.

Aikaisemmin myös Suomessa törkeää väkivaltaisuutta tai erityistä vaarallisuutta osoittavaan rikokseen syyllistynyt henkilö voitiin pitää rangaistuslaitoksessa määrittelemättömän ajan vielä tuomitun rangaistuksen suorittamisen jälkeenkin. Tästä niin sanotusta pakkolaitosjärjestelmästä kuitenkin luovuttiin 2000-luvun alkupuolella, mikä oli mielestämme virhe.

3.3 Ei vaarallisia vankeja avolaitoksiin tai lomille

Perussuomalaisten mielestä on syytä kiristää käytäntöä myös sen suhteen, minkälaiset ja mistä rikoksista tuomitut vangit sijoitetaan avolaitoksiin, joissa olosuhteet ovat selvästi vapaammat kuin suljetuissa vankiloissa. Vangit voivat muun muassa oleskella ja liikkua avolaitoksen alueella ilman välitöntä valvontaa, ja yhteydenpito laitoksen ulkopuolelle on vähemmän rajoitettua. Tästä syystä avolaitokseen sijoittamiseen liittyikin riskejä.

Vaikka karkaaminen ja erilaisten rikosten tekeminen on avolaitoksessa suhteellisen helppoa, on Rikosseuraa-

muslaitoksen julkilausuttuna tavoitteena yhä useamman vangin sijoittaminen nimenomaan avolaitokseen. Merkitävänä syynä tähän on se, että vankien pitäminen avolaitoksessa tulee taloudellisesti edullisemmaksi kuin heidän pitäminen suljetussa vankilassa.

Perussuomalaiset onkin huolissaan siitä, että käytännössä myös hyvin vaarallisia vankeja sijoitetaan avolaitoksiin. Esimerkiksi edellä mainittu sarjakuristaja on aikaisemmin ollut avolaitoksessa ja myös karannut sieltä. Avolaitokseen sijoittamista harkittaessa olisikin syytä antaa nykyistä enemmän painoarvoa sille, minkälaisesta ja kuinka vakavasta rikoksesta rangaistus on tuomittu, eikä vaarallisina pidettäviä vankeja pidä sijoittaa avolaitoksiin missään olosuhteissa. Heille ei myöskään koskaan pidä myöntää niin sanottuja ”vankilomia”. Perussuomalaisten mielestä nykyistä varsin lepsua vankilomakäytäntöä olisi muutenkin kiristettävä siten, että poistumislupia vankilasta myönnettäisiin ainoastaan erittäin tärkeistä syistä kuten esimerkiksi vakavasti sairaana olevan lähiomaisen tapaamista tai hautajaisia varten.

4. TAPARIKOLLISET, LÄHESTYMISKIELTOJEN RIKKOJAT JA NUORET RIKOKSENTEKIJÄT KURIIN

Tietyissä tilanteissa lain määräyksiä rikkojat selviävät nykyään lähes kokonaan ilman yhteiskunnan puuttumista.

- Taparikollisuutta on kitkettävä sakon muuntorangaistuksen käyttöä lisäämällä
- Lähestymiskiellon noudattamisen valvontaa on tehostettava
- Rikosoikeudellista vastuukärajaa on alennettava

4.1 Taparikolliset vankilaan

Perussuomalaiset haluaa tiukentaa rangaistuskäytäntöä toistuvasti erilaisiin sakkorikoksiin syyllistyvien taparikollisten kohdalla. Ongelmallista on, että koska tuomioistuimen ulkopuolella määrättyjä sakkoja ei voida muuttaa vankeudeksi, jäävät tällaiset henkilöt nykyään ilman minikäänlaista tosiasiallista rangaistusta tilanteessa, jossa poliisin tai syyttäjän määräämiä sakkoja ei saada perityksi. Esimerkiksi myymälävarkauden tai toistuvasti korttita autoilevien henkilöiden suhteen yhteiskunta on usein voimaton.

Sakkorangaistukseen johtavat toistuvat rikkomukset tulisikin voida viedä tuomioistuimen käsiteltäviksi nykyistä olennaisesti matalammalla kynnyksellä, jolloin myös sakon muuntaminen ehdottomaksi vankeudeksi olisi tar-

vittaessa mahdollista. Muuntorangaistuksen käyttäminen tilanteessa, jossa tuomittua sakkoa ei saada perittyä, katkaisee alkaneen rikoskierteen ja parantaa kansalaisten luottamusta rangaistusjärjestelmän toimivuuteen.

4.2 Jalkapannat lähestymiskieltoon määrätuille

Lähestymiskiellon noudattamisen valvonta perustuu Suomessa nykyään pitkälti siihen, että kiellolla suojattava henkilö ilmoittaa kiellon rikkomisesta poliisille. Kotipihaan ilmestyvä vainoaja ehtii kuitenkin usein haihtumaan paikalta ennen kuin poliisi ehtii paikan päälle. Koska kotipihalla kyttyämisestä harvemmin myöskään jää mitään todisteita, on lähestymiskiellon rikkominen käytännössä mahdollista ilman minkäänlaisia oikeudellisia seuraamuksia.

Perussuomalaiset haluaakin tehostaa lähestymiskiellon noudattamisen valvontaa ottamalla käyttöön lähestymiskiellon sähköinen valvonta. Velvoittamalla lähestymiskieltoon määrätty henkilö käyttämään esimerkiksi jalkapantaa, jonka avulla tämän liikkeitä voidaan seurata, parannetaan paitsi lähestymiskiellolla suojattavien henkilöiden turvallisuutta niin myös mahdollisuuksia rikosoikeudellisten seuraamusten määräämiseen niille, jotka rikovat kieltoa. Tämän vuoksi sähköinen valvonta tulisikin säännönmukaisesti liittää jokaiseen määrättävään lähestymiskieltoon.

4.3 Nuorten tekemiin rikoksiin on puututtava

Myös nuoret rikoksentehtäjät jäävät tällä hetkellä usein kokonaan vaille rangaistusta, sillä lain mukaan alle 15-vuotiaista ei voida tuomita rikosoikeudelliseen seuraamukseen edes vakavan rikoksen perusteella. Nuorten tekemät vakavat rikokset ovatkin lisääntyneet viime vuosina hurjaa vauhtia. Erityisesti 12–14-vuotiaiden väkivaltarikollisuus on poliisiin tuoreen selvityksen mukaan kasvanut merkittävästi. Pienet lapsetkin ymmärtävät esimerkiksi puukolla lyömisen vaarallisuuden, mutta jostain syystä lähes 15-vuotiaita nuoria syyllistyy tällaisiin tekoihin yhä useammin.

Koska lastensuojelun toimenpiteitä ja vahingonkorvausvelvollisuutta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena nuoren tekemästä vakavasta rikoksesta, olisivat perussuomalaiset valmiita laskemaan rikosoikeudellisen vastuukärrajan esimerkiksi 14 vuoteen, mikä on rikosoikeudellisen vastuun alkamisikä ainakin Saksassa, Itävallassa ja Virossa. Rikollista elämäntapaa ihannoivat, teräaseita julkisilla paikoilla kantavat ja porukalla muita ihmisiä ryöstelevät nuoret on pysäytettävä vaikka väkisin ennen kuin on liian myöhäistä. Samalla nuorten tekemien rikosten ennaltaehkäisyyn olisi panostettava selvästi nykyistä enemmän.

5. TERRORISTIT TUOMIOLLE

- Terroristiryhmän toimintaan osallistuminen tulee kriminalisoida nykyistä laajemmin
- Terroristiryhmään kuulumisen on säädettävä rangaistavaksi

5.1 Myös isis-vaimot ovat terroristeja

Isis on ääri-islamistinen verkosto, joka kiduttaa ja teloittaa mitä julmimmilla tavoilla viattomia ihmisiä. Kyseessä on järjestö, joka kylvää kauhua ja aiheuttaa epävakautta toteuttamalla terroristisia iskuja ympäri maailmaa.

Suomeen on palautettu Syyriasta runsaasti niin sanottuja Isis-vaimoja eli naisia, jotka ovat vapaaehtoisesti matkustaneet Suomesta Isisin hallitsemille alueille ja osallistuneet siellä tavalla tai toisella tämän murhanhimoisen terroristiryhmän toimintaan. Terrorismia koskeva lainsäädäntö on maassamme kuitenkin lepsua, eikä yhtäkään Lähi-idästä Suomeen palannutta naista ole tuomittu mistään rikoksesta. Tämä johtuu siitä, että suomalaisessa terrorismilainsäädännössä on Isis-vaimojen mentävä ammottava aukko.

Naisten tiedetään osallistuvan yleisesti muun muassa uusien terroristien värväämiseen, propagandan levittämiseen, toiminnan rahoittamiseen ja muihin tukitoimiin. Osa heistä osallistuu myös erinäiseen väkivaltaiseen toimintaan. Näyttää kaukana Suomen rajojen ulkopuolella tehdyistä terroristisista rikoksista on kuitenkin vaikea saada, eikä voimassa oleva terroristiryhmän toimintaan osallistumista koskeva rikoslain säännös sovellu tapauksiin, joissa henkilön ei voida näyttää tehneen terroristiryhmän hallitsemalla alueella muuta kuin toimineen tavanomaisissa omaa perhettään palvelevissa kotitaloustehtävissä taikka huolehtineen omista tai muiden lapsista. Näin siitä huolimatta, että naisten nimenomainen tehtävä Isisissä on synnyttää lapsia ja kasvattaa heistä terroristijärjestölle uusia taistelijoita.

Esimerkiksi Norjassa tilanne on toinen. Siellä paikallinen tuomioistuin on katsonut naisen osallistuneen terroristiseen toimintaan tekemällä ruokaa, pesemällä pyykkiä ja pitämällä huolta lapsista. Norjalaisen tuomioistuimen mukaan naisen toiminta mahdollisti tämän kolmen aviomiehen aktiivisen osallistumisen Isisin taistelutoimiin. Lisäksi naisen todettiin kasvattaneen uuden sukupolven Isis-taistelijoita. Tuomittu rangaistus oli kolme ja puoli vuotta vankeutta.

Perussuomalaisten mielestä rikoslainsäädäntöämme on muutettava siten, että edellä todetun kaltaista terroristijärjestöä palvelevaa toimintaa pidetään yksiselitteisesti rangaistavana myös Suomessa.

5.2 Terroristiryhmään kuulumisen pitää olla rikos

Isis-vaimojen lisäksi ongelman muodostavat Syyrian ja Irakin konfliktialueille Suomesta matkustaneet miehet, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet aseellisiin hyökkäyksiin ja muuhun aseelliseen terroristiseen toimintaan Isisin riveissä. Iso osa tällaisista henkilöistä on jo palannut maahamme, mutta heistäkään ainuttakaan ei ole tuomittu terrorismista. Tilanne on epätydyttävä, sillä kysymys on vaaralliseen terroristiryhmään kuuluvista henkilöistä.

Suomen rikoslain mukaan rangaistavaa on aktiivinen terroristiryhmän tai -järjestön rikolliseen toimintaan osallistuminen. Terroristiryhmään tai -järjestöön kuuluminen ei sen sijaan itsessään ole rikollista. Näin ollen Suomeen ulkomailta palaavia terroristeja ei voida rangaista mistään rikoksesta, mikäli näyttöä jostakin konkreettisesta terroristijärjestöstä palvelevasta rikollisesta toiminnasta ei ole saatavilla.

Perussuomalaiset haluaakin muuttaa rikoslakia siten, että jo pelkästään terroristiryhmään kuuluminen riittäisi rikostuomioon. Ainakin Iso-Britanniassa terroristiorganisaation kuuluminen on nimenomaisesti säädetty rangaistavaksi, eikä Suomen terrorismilainsäädäntö saa jäädä jälkeen muiden valtioiden vastaavasta sääntelystä. Samalla terrorismirikosten laissa määrättyjä rangaistuksia olisi kiristettävä olennaisesti.

6. EROON ULKOMAALAISISTA RIKOLLISISTA

- Ulkomaalaiset vangit on siirrettävä suomalaisista vankiloista kotimaidensa vankiloihin
- Vakavaan rikokseen syyllistyneet ulkomaalaiset on karkotettava, heille on määrättävä pysyvä maahantulokielto ja heille mahdollisesti myönnetty Suomen kansalaisuus on määrättävä menetettäväksi
- Ulkomaalaisten rikollisten oikeutta valtion varoista tapahtuvaan tulkaukseen ja maksuttomiin käännöksiin on rajoitettava

6.1 Ulkomaalaisten rikollisuus maassamme on karannut käsistä

Järjestäytynyt ulkomaalaistaustainen rikollisuus on Suomessa yhä yleisempää. Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien vankien määrä on kasvanut, ja esimerkiksi ensimmäisen ja toisen polven rikollisista maahanmuuttajista koostuva Mantaq-ryhmä aiheuttaa tällä hetkellä merkittävän uhan suomalaisen vankilahenkilökunnan turvallisuudelle.

Suomeen on rantautunut myös niin sanottu katujengi-ilmiö. Eri jengien keskinäinen vihanpito on johtanut vakaviin väkivallantekoihin, ja katujengien keskinäisistä ampumistapauksista on aiheutunut konkreettista vaaraa myös sivullisille. Poliisin mukaan jengiytymistä tapahtuu erityisesti ulkomaalaistaustaisten nuorten, ensimmäisen ja toisen polven maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden keskuudessa.

Ulkomaalaistaustaiset tekevät muutenkin suomalaisia enemmän rikoksia. Esimerkiksi vuonna 2018 Helsingissä ilmoitetuista raiskauksista peräti 54 prosenttia oli ulkomaalaisten tekemiä. Lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä epäillyistä joka neljäs oli ulkomaalaistaustainen vuonna 2020. Ulkomaalaisten rikoksesta epäiltyjen osuus on merkittävä myös esimerkiksi pahoinpitely- ja ryöstörikoksis- sa. Afrikkalaisten maahanmuuttajien ryöstörikollisuuden taso on tutkimusten mukaan kymmenkertainen verrattuna syntyperäisiin suomalaisiin.

Ulkomaalaisten vankien määrä suomalaisissa vankiloissa on kasvanut kymmenen vuoden aikana 75 prosenttia, ja kaikista vangeista jo lähes joka viides on ulkomaalainen. Ulkomaalaisista vangeista aiheutuvat kustannukset suomalaiselle yhteiskunnalle ovat merkittävät ottaen huomioon, että yksi vuosi suljetussa vankilassa maksaa yli 80 000 euroa per vanki. Vuosi avovankilassa kustantaa senkin yli 60 000 euroa.

Suomeen ei kaivata ulkomailta ihmisiä, jotka tekevät täällä rikoksia, vaarantavat toiminnallaan kanssaihminen turvallisuutta ja syövät veronmaksajien rahat. Perussuomalaisten mielestä ulkomaalaisista rikollisista onkin hankiuduttava eroon ennen kuin palavat autot ja katuammuskelut ovat meillä arkipäivää kuten Ruotsissa.

6.2 Ulkomaalaiset vangit ulkomaalaisiin vankiloihin

Kaikki ulkomaalaiset vangit olisi perussuomalaisten mielestä siirrettävä suorittamaan rangaistustaan suomalaisista vankiloista kotimaidensa vankiloihin. Toimenpiteisiin ulkomaalaisen vangin siirtämiseksi olisi ryhdyttävä välittömästi sen jälkeen, kun rikosasiaa käsittelevän tuomioistuinten langettava tuomio on saatu.

Tällä hetkellä vangin siirtäminen toiseen valtioon edellyttää, että siirtopyynnön vastaanottava valtio suostuu ottamaan vangin vastaan. Usein siirtäminen edellyttää lisäksi sitä, että vanki itsekin suostuu siirtoon, mutta koska olosuhteet suomalaisissa vankiloissa ovat tyypillisesti miellyttävämmät kuin monessa muussa maassa, on vangin suostumuksen saaminen käytännössä hyvin vaikeaa. Perussuomalaisten näkemys kuitenkin on, että jokaisen valtion on kannettava vastuu omista kansalaisistaan, minkä

vuoksi vangin kotimaalla eikä myöskään vangilla itsellään pitäisi olla mitään oikeutta vastustaa siirtoa.

6.3 Karkottaminen, maahantulokielto ja suomen kansalaisuuden menettäminen

Voimassa oleva laki mahdollistaa sellaisten ulkomaalaisten karkottamisen maasta, joiden on todettu syyllistyneen rikokseen, josta on säädetty enimmäisrangaistuksena vähintään yksi vuosi vankeutta taikka joiden on todettu syyllistyneen toistuvasti rikoksiin tai jotka ovat käyttäytymisellään osoittaneet olevansa vaaraksi muiden turvallisuudelle. Karkottaminen ei edellytä, että henkilö on tuomittu nimenomaan vankilaan, vaan karkottaminen voi perustua myös esimerkiksi ehdolliseen vankeusrangaistukseen tai sakkorangaistukseen. Ongelmana on kuitenkin voimassa olevan lain sanamuoto, jonka mukaan ulkomaalainen *voidaan* karkottaa. Laki ei toisin sanoen velvoita rikokseen syyllistyneen ulkomaalaisen karkottamiseen, vaikka perusteet karkottamiselle olisivatkin olemassa.

Perussuomalaiset haluaakin muuttaa voimassa olevaa lainsäädäntöä siten, että vakavaan rikokseen, kuten henkiväkivalta-, terrorismi- tai seksuaalirikokseen, syyllistyneet ulkomaalaiset olisi poikkeuksetta karkotettava Suomesta ja heille olisi määrättävä pysyvä maahantulokielto. Sama koskee ulkomaalaisia, jotka ovat tehneet rikoksen osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa tai syyllistyneet toistuvasti rikoksiin. Oikeus päättää tällaisten ulkomaalaisten karkottamisesta ja maahantulokiellon määräämisestä olisi annettava rikosasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle, jolloin kysymys karkottamisesta ja maahantulokiellon määräämisestä voitaisiin ratkaista samassa yhteydessä, kun tuomio itse rikosasiassa annetaan. Tällainen menettely mahdollistaisi sen, että rikokseen syyllistyneet ulkomaalaiset saataisiin ulos maastamme nykyistä huomattavasti tehokkaammin.

Koska vakaviin rikoksiin syyllistyneet henkilöt eivät nauti Suomessa ulkomaalaiselta edellytettävää yhteiskuntaluottamusta, olisi heille jo mahdollisesti myönnetty Suomen kansalaisuus lisäksi määrättävä aina menetettäväksi. Tämä edellyttää muutoksia kansalaisuuslakiin, joka tällä hetkellä mahdollistaa Suomen kansalaisuuden menettämisen ainoastaan Suomen elintärkeitä etuja vastaan kohdistuneen maanpetos-, valtiopetos- tai terrorismirikoksen perusteella.

Perussuomalaisilla on lisäksi nollatoleranssi laittoman maassa oleskelun suhteen. Kyseessä ei ole mikään pikkuriikos, minkä vuoksi jokainen ulkomaalainen, joka oleskelee maassamme ilman vaadittavaa lupaa, olisi otettava säilöön, poistettava maasta ja määrättävä maahantulokieltoon.

6.4 Tulkkaus ja käännökset pulitettava omasta pussista

Poliisin on lain mukaan tarvittaessa hankittava rikoksesta epäillylle ulkomaalaiselle tulkki valtion kustannuksella. Rikoksen esitutkinta-aineistoon kuuluvan asiakirjan kääntäminen tapahtuu sekin valtion varoista. Tuomioistuimessa tulkkaus on niin ikään maksutonta, ja sama koskee kirjallisia käännöksiä haastehakemuksesta, tuomiosta ja muusta olennaisesta asiakirjasta.

Perussuomalaisten mielestä olisi ainoastaan kohtuullista, että ulkomaalainen, jonka tuomioistuin toteaa syylliseksi rikokseen, velvoitettaisiin korvaamaan valtiolle täysimääräisesti tarvitsemastaan tulkkauksesta ja asiakirjojen kääntämisestä aiheutuneet kustannukset, mikäli kyseessä on henkilö, joka on oleskellut Suomessa usean vuoden ajan mutta on tästä huolimatta edelleen kykenemätön asioimaan joko suomen tai ruotsin kielellä.

7. SANANVAPAAUS ON TURVATTAVA

- Kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeva rikoslain säännös on uudistettava kokonaisuudessaan
- Myös islamia on voitava kritisoida

7.1 Kiihottamispykälä kaipaa täysremonttia

Rikoslain mukaan kiihottamiseen kansanryhmää vastaan syyllistyy se, joka levittää yleisön keskuuteen tai pitää yleisön saatavilla tiedon, mielipiteen tai muun viestin, jossa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin ihmisryhmää esimerkiksi rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, uskonnon tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Pykälä rajoittaa sananvapautta.

Sananvapaus on keskeinen perus- ja ihmisoikeus, johon sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoa, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sananvapaus on yksi demokraattisen yhteiskunnan tärkeimmistä periaatteista, joka koskee paitsi myönteisiä, vaarattomia ja yhdentekeviä niin myös loukkaavia, järkyttäviä ja huolestuttavia tietoja ja ajatuksia. Tästä huolimatta esimerkiksi maahanmuuttoon liittyvien ongelmien esiintuominen sosiaalisen median alustoilla on johtanut rikosoikeudellisiin seuraamuksiin ja perinteisen avioliittokäsitteksen perusteleminen siteeraamalla Raamattua on sekin johtanut syytteen nostamiseen.

Kun tosiasioihin perustuvien tietojen esille tuominen ja mielipiteiden ilmaiseminen kielletään lailla, käy mielekäs ja realistinen yhteiskunnallinen keskustelu mahdottomaksi. Vastaus kysymykseen, missä menee sallitun ilmai-

sun ja kielletyn kiihottamisen välinen raja, on ylipäätään täysin mielivaltainen, sillä lausuma, joka yhden mielestä on aiheellista kritiikkiä, vaikuttaa aina olevan jonkun toisen mielestä panettelevan tiedon levittämistä ja jonkun kolmannen mielestä taas solvaavien mielipiteiden esittämistä.

Lainkohdan ja sen nykyisen tulkintakäytännön perusteella ihmisten onkin täysin mahdotonta tietää, mitä Suomessa saa sanoa tarvitsematta pelätä juridisia seurauksia. Pelko poliisitutkintaan joutumisesta myös tosiasiaa rajoittaa ihmisten kirjoittelua. Seurauksena on itsensensuurin ilmapiiri, sananvapauden tukahtuminen ja yhteiskunnallisen keskustelun köyhtyminen. Pahimmillaan sananvapauden sensuurimainen rajoittaminen johtaa kansalaisten katkeroitumiseen, kansan kahtiajakoon ja yhteiskunnalliseen epävakauteen.

Tilanteen ongelmallisuutta kärjistää edelleen se, että voimassa oleva säännös kiihottamisesta kansanryhmää vastaan suojelee käytännössä yksinomaan erilaisia vähemmistöjä. Lausumat, jotka valtaväestöön kuuluva kohdistaa tiettyyn muuhun kansanryhmään, ovat siten lähtökohtaisesti rikollisia, mutta kun vähemmistöryhmään kuuluva henkilö on kiihottanut valtaväestöä vastaan, ei ole nähty tarvetta edes syyteharkinnalle. Perustuslain takaaman yhdenvertaisuuden näkökulmasta tällainen yksipuolinen ja valikoiva lainsuoja on yksinkertaisesti kestävätkö. Kestämättömyys on niin ikään se, että sananvapauden käyttäminen on kielletty rikoslaisissa samassa luvussa, jossa säädetään rangaistaviksi sellaiset äärimmäiset teot kuin sotarikos, rikos ihmisyyttä vastaan, joukkotuhonta ja kidutus.

Perussuomalaiset kannattaa laajaa sananvapautta ja ehdottaa siksi kiihottamisäännöksen uudistamista siten, että rikoksen tunnusmerkistön täyttäisivät jatkossa ainoastaan sellaiset lausumat, joissa uhataan rikoksen tekemisellä jotakin ihmisryhmää tai yllytetään toisia tällaiseen ryhmään kohdistuvan rikoksen tekemiseen.

7.2 Rikoslain tehtävänä ei ole suojella uskontoja

Uskonrauhan rikkomiseen syyllistyy muun ohella se, joka julkisesti herjaa tai häpäisee sitä, mitä kirkko tai uskonnollinen yhdyskunta pitää pyhänä. Myös tällä rikoslain säännöksellä rajoitetaan sananvapautta.

Uskonrauhan rikkomista koskeva lainkohta on länsimaaisessa vertailussa kummajainen. Valtaosassa Euroopan maista vastaavaa pykälää ei joko löydy ollenkaan, tai jos sellainen löytyy, niin sitä ei ainakaan aktiivisesti sovelleta. Moderni länsimainen sananvapausajattelu lähteekin siitä, että myös uskontoja saa arvostella.

Uskonnot ja varsinkin niiden fundamentalistiset tul-

kinnat ovat tämän päivän maailmassa keskeisiä sarron ja epätasa-arvon lähteitä. Etenkin islam on uskonto, jolla perustellaan ja oikeutetaan monia sellaisia käytäntöjä, joita ei länsimaaisissa yhteiskunnissa mitenkään voida hyväksyä. Esimerkkeinä voidaan mainita pakko- ja lapsiavioliitot, naisten perusoikeuksien rajoittaminen, lasten silpominen ja eläinten rituaaliteurastukset. Uskonrauhan rikkomista koskeva rikoslain säännös kuitenkin rajoittaa mahdollisuuksia arvostella tällaisia uskontoihin ja niiden pyhiin arvoihin perustuvia ilmeisen julmia käytäntöjä.

Uskonrauhan rikkomista koskevaa pykälää onkin sovellettu Suomessa lähinnä tapauksissa, joissa on kritisoitu islamia. Koska syyte- ja tuomitsemiskynnykseen näin ollen mitään ilmeisimmin vaikuttaa se, miten herkkiä kunkin uskonnollisen yhteisön jäsenet ovat loukkaantumaan pyhien arvojensa ”häpäisemisestä”, saattaa rikoslaki eri uskonnot keskenään epätasa-arvoiseen asemaan. Tämä taas on omiaan ruokkimaan uskonnollista fundamentalismia entisestään, ja siten ehkäisemään maahanmuuttajien sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perussuomalaisten mielestä rikoslain tehtävänä ei ole suojella uskontoja. Uskonrauhan rikkomista koskeva rikoslain säännös olisikin uudistettava siten, että myös uskontoja ja niiden pyhinä pitämiä asioita saa kritisoida.

8. LAITETAAN OIKEUSVALTIO KUNTOON

- Oikeudenhoidon taloudellisista toiminta-edellytyksistä on huolehdittava
- Kärjαιοikeuksien lautamiesten valintamenettely on uudistettava

8.1 Rikosasioiden käsittelyajat on saatava kuriin

Oikeuden saaminen kestää Suomessa kohtuuttoman kauan. Rikosilmoituksen tekemisen jälkeen kuluu helposti vuosikausia ennen kuin rikoksentehtäjä saadaan tuomittua teostaan rangaistukseen. Syynä asioiden venymiseen on rikosasian käsittelyyn osallistuvien viranomaisten totaalisen riittämättömän resursointi.

Suomessa on ylivoimaisesti vähiten poliiseja per asukas Pohjoismaissa ja jopa vähemmän kuin missään muualla koko Euroopassa. Esimerkiksi Ruotsissa on tuhatta asukasta kohden lähes kaksi kertaa enemmän poliiseja kuin Suomessa. Perussuomalaiset katsoo, että poliisien määrää tuleekin nostaa Suomessa pikaisesti vähintään tuhannella.

Koska poliiseja ei tällä hetkellä kerta kaikkiaan ole tarpeeksi, joudutaan tehtäviä priorisoimaan, jolloin poliisilla ei useinkaan ole mahdollisuuksia alkaa tutkia sille ilmoitettua rikosta välittömästi rikosilmoituksen vastaanotta-

misen jälkeen. Tutkinta-ajat ovat pitkiä, ja tosiasia on, että merkittävä osa rikoksista jää myös selvittämättä tai jopa kokonaan tutkimatta.

Syyttäjälaitoksen rahoitus on niin ikään hyvin niukka suhteessa työmäärään. Asioiden käsittelyaika on kasvanut, ja yhä harvempi rikosasia lopulta johtaa syytteen nostamiseen. Mikäli rikosasia lopulta kuitenkin päättyy kuin päätyykin tuomioistuimeen asti, joutuu ratkaisua siihen vielä sielläkin odottamaan puoli ikuisuutta, koska maamme tuomioistuimet ovat pahoin ruuhkautuneet, eikä henkilöstöä ole riittävästi.

Rahapulasta kärsitään myös oikeusaputoimistoissa. Rikoksen uhrilla on lakiin perustuva oikeus käyttää oikeudellista avustajaa rikosilmoituksen tekemisessä, kuulustelussa ja oikeudenkäynnissä. Erityisesti rikosvahingonkorvauksien vaatimisessa oikeudellinen apu on usein viimeistään tarpeen. Pienituloisilla henkilöillä voi olla mahdollisuus saada valtion oikeusapua, jolloin avustajan palkkion maksaa osittain tai kokonaan valtio, mutta jonotusajat oikeusaputoimistoihin ovat usein pitkiä, koska avustajien määrää on rahoituksen puutteesta jouduttu vähentämään.

Riittämättömistä resursseista kärsivät kaikki: poliisien, syyttäjien, tuomareiden ja oikeusavustajien jaksaminen on koetuksella, koska työntekijöitä ei ole tarpeeksi ja käsiteltävien asioiden määrä on ylitsepääsemättömän valtava. Rikoksen uhrille asian käsittelyn venyminen puolestaan aiheuttaa valtavasti inhimillistä kärsimystä. Viivästykset asian käsittelyssä horjuttavat lisäksi vakavalla tavalla kansalaisten luottamusta oikeusjärjestelmän toimivuuteen. Koska rikoksen näyttäminen toteen hyvin pitkän ajan kuluttua on usein vaikeaa, jää yhä useampi rikollinen asioiden käsittelyaikojen venyessä lopulta myös kokonaan ilman hänelle kuuluvaa rangaistusta, joka olisi kenties auttanut katkaisemaan jo alkaneen rikoskierteen.

8.2 Lisää rahaa poliisille ja oikeuslaitokselle

Oikeusvaltion turvaaminen edellyttää asianmukaista ja riittävää rahoitusta. Tästä huolimatta Suomessa panostetaan tuomioistuihin, syyttäjiin ja oikeusapuun perus- kolmanneksen vähemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa. Jotta rikokset saataisiin tutkittua, syytteet nostettua ja rangaistukset tuomittua nopeasti ja tehokkaasti, tulisikin valtion taloudellisia resursseja suunnata nykyistä merkittävästi enemmän Poliisille, Syyttäjälaitokselle, tuomioistuille ja julkiselle oikeusavulle.

Yhtä lailla tärkeää on huolehtia Rikosseuraamuslaitoksen resurssien riittävydestä. Laitoksen taloudellinen tilanne on tätä nykyä äärimmäisen huolestuttava, mikä myös näkyy ja kuuluu vankiloiden päivittäisessä toiminnassa. Henkilöstöä on liian vähän, minkä vuoksi yksintyöskentely

on yleistä. Vangeille ei pystytä järjestämään riittävästi valvontaa, ja väkivallan uhka on vanginvartijoiden arkipäivää. Suomalaisten vankiloiden liian pieni henkilöstömäärä on herättänyt huolta myös kansainvälisesti. Perussuomalaiset osoittaisivatkin olennaisia rahallisia panostuksia lisähenkilöstön palkkaamiseen ja työturvallisuuden parantamiseen vankiloissa.

Samaan aikaan uskomme siihen, että ihminen voi ottaa virheistään opiksi. Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena onkin lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan, ja uusintarikollisuuden vähentämiseen pyritään vaikuttamaan erilaisilla kuntouttavilla toimintaohjelmilla. Myös tähän toimintaan olisi syytä kohdentaa nykyistä enemmän rahoitusta, jotta yhä useampi vanki irtaantuisi rikollisuudesta ja integroituisi onnistuneesti takaisin yhteiskuntaan tuomitun rangaistuksen suorittamisen jälkeen.

8.3 Tuomioistuinten riippumattomuus on turvattava

Oikeusvaltiossa tuomioistuimet ovat riippumattomia. Tällä tarkoitetaan sitä, että tuomioistuimet ovat vapaita tekemään ratkaisunsa ilman sidonnaisuuksia mihinkään ulkopuoliseen tahoon. Tuomioistuinten tulee siten olla riippumattomia muun ohella esimerkiksi poliittisista vaikuttimista.

Käräjäoikeudessa käsiteltävänä olevan rikosasian ratkaisemiseen saattaa osallistua tuomarin lisäksi lautamiehiä eli luottamushenkilöitä, joilla ei ole juridista koulutusta. Lautamiehet nimittää kunnanvaltuusto puolueiden poliitisten voimasuhteiden mukaan, minkä vuoksi lautamiehet ovat käytännössä poliitikkoja. Tämä on ongelma tuomioistuinten riippumattomuuden kannalta. Lautamiesten valintamenettelyä ovatkin kritisoineet muun muassa eurooppalainen korruptionvastainen elin ja eduskunnan oikeusasiamies.

Perussuomalaisten mielestä lautamiesten valintatapaa olisi uudistettava esimerkiksi siten, että lautamiehet valittaisiin jatkossa oikeuslaitoksen toimesta. Tällainen toimintamalli vahvistaisi tuomioistuinten rakenteellista riippumattomuutta ja luottamusta tuomiovallan puolueettomuuteen.

PERUSSUOMALAISET